

Makale tarihçesi: Alındı: 13 Nisan 2017; Kabul edildi: 4 Eylül 2017

Sosyal medyada Suriye’li sığınmacılara yönelik algı: bir sözlük değerlendirmesi

Servet Kardeş[±]
Çağla Banko^Y
Berrin Akman^Y

Özet

Bu çalışmada sığınmacılara yönelik paylaşımların yapıldığı sosyal medyada yer alan sözlüklerden birinde sığınmacılara yönelik algıya bakılmıştır. Yöntem olarak nitel desende olan bu çalışmada, bir sosyal medya sitesinde yer alan paylaşımlar içerik analizi yoluyla derinlemesine incelenip yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda sosyal medya kullanıcılarının sığınmacıları büyük bir güvensizlik ortamı ve huzursuzluk yaratan bireyler olarak gördükleri saptanmış, sığınmacılarla yaşanan deneyimlerin ve medyadaki haberlerin bu düşüncelerin oluşmasında etkisinin olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında sosyal medya kullanıcılarının devletin sığınmacılar konusunda yanlış politika izlediğini düşündükleri ve sığınmacılar için etkili bir planlama yapılmadığını ifade ettikleri görülmüştür. Çalışmanın sonuçları doğrultusunda medyada sığınmacılar hakkında çıkan haberlerde olumsuz ve şiddet temalı haberlerin azaltılması, Suriyeli sığınmacıların durumu, sahip oldukları haklar ve topluma yansımaları hakkında doğru ve bilgilendirici kamu spotları hazırlanması ayrıca sığınmacıların topluma entegre olma sürecinin her basamağında daha planlı ve etkili bir yol izlenmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Göç; sosyal medya; Suriyeli sığınmacılar; toplumsal uyum; Mülteci politikalar.

Giriş

Göç, savaş, ekonomik yoksunluk, doğal felaket gibi nedenlerden dolayı bireylerin veya bir topluluğun başka bir şehirde, ülkede geçici olarak veya kalıcı yaşama amacıyla yer değiştirmesidir (Aksoy, 2012; Şahin, 2001). Bir göç hareketinin zorunlu sayılması için ise ülkenin toplam nüfusunun en az %1’inin tehlike altında olması ve en az 100.000 insanın zorla veya şartlar bunu gerektirdiği için bulunduğu yeri terk etmesi gerekmektedir (Güçer, Karaca ve Dinçer, 2013). “Arap Baharı” olarak adlandırılan protestolar sonucu Suriye’de çıkan çatışmalarla birlikte Mart 2011 yılı itibariyle Suriyeliler komşu ülkelere göç etmeye başlamışlardır. Bu olaylardan sonra Nisan 2011 tarihinden itibaren Suriyelilerin ülkemize yaptıkları göç devam etmektedir. Bunun nedeni,

[±] Servet Kardeş, Araştırma Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitim Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: servetkardes@hacettepe.edu.tr.

^Y Çağla Banko, Araştırma Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: cagla.banko@gmail.com.

^Y Berrin Akman, Profesör, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: bakman@hacettepe.edu.tr.

Suriyelilerin ülkemize göç etmelerinde izlenen politikalar ve kolaylaştırıcı olanaklar sunulmasıdır. Suriye'yle sınır ülkesi olan Türkiye, Suriyelilere açık kapı politikası başlatmış, böylece Nisan 2011'den itibaren Suriye'den Türkiye'ye yoğun bir göç hareketi başlamıştır. Başta 252 kişi ile başlayan göç hareketi gün geçtikçe artmıştır. Günümüzde son alınan verilere göre ülkemizde 3 milyona yakın kayıtlı Suriyeli sığınmacı bulunmaktadır (Göç İdaresi Müdürlüğü, 2017; UNHCR, 2017). Suriyelilerin göç ettiği ülkelere bakıldığında, en çok Türkiye'ye göç ettikleri görülmektedir. Bunun yanında göç eden Suriyelilerin çoğunluğu çocuk iken göçün Türkiye'nin mega kentlerinden çok güneyde yer alan Kürtçe ve Arapça konuşulan şehirlere daha yoğun olduğu görülmektedir. Bunun sebebi ise Suriye tarafından gelen sığınmacıların bu bölgedeki insanlarla olan akrabalık bağlarıdır. (Sirkeci, 2017).

Türkiye, Suriye ile olan geçmişe dayalı yakın ilişkiler ve sınır komşusu olma gibi durumlardan dolayı, Suriyelilerin yaşadıklarına kayıtsız kalmamıştır. İlk olarak "misafir" olarak nitelendirilen Suriyeliler için Türkiye sınırlarını açmış, her türlü ihtiyaçlarının karşılanacağını belirtmiştir. Diğer ülkelerin yardımlarını geri çevirmiş, kendi imkânlarıyla Suriyelileri konuk edeceği konusunda ısrarcı olmuştur. İlk olarak ülkede kamplar kurulmaya başlanmıştır. Ülkemizde 2013 yılında 210.191 Suriyeli sığınmacı kamplarda barınırken, 2016 yılında bu sayısının 258.545'e yükseldiği bilinmektedir (Göç İdaresi Müdürlüğü, 2014; Göç İdaresi Müdürlüğü, 2017). Hatay'da başlayan kamp uygulaması, sığınmacıların sayısı arttıkça diğer illerde de uygulanmaya başlanmıştır (IGAM, 2013). Sığınmacı sayısı arttıkça, Suriyelilerin misafir olarak anılması çeşitli sorunlara yol açmıştır. Böylece Suriyeliler Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yürürlüğe konan 30 Mart 2012 tarihli ve 62 sayılı "Türkiye'ye Toplu Sığınma Amacıyla Gelen Suriye Arap Cumhuriyeti Vatandaşlarının ve Suriye Arap Cumhuriyetinde İkamet Eden Vatansız Kişilerin Kabulüne ve Barındırılmasına İlişkin Yönerge" ile "geçici koruma" statüsüne alınmıştır. İsminden de anlaşılacağı gibi geçici olan bu koruma, toplu olarak acil korunma ihtiyacı duyanların sığındıkları ülkede insan haklarına uygun yaşamaları ve geri göndermeme ilkesine tabi tutulmasına dayanır (Uzun, 2015).

Shacknove (1985)'a göre mülteciler yaşamını tehdit eden durumlardan kaçan insanlardır. Betts, Loescher ve Milner (2012) ise mülteciyi insan haklarından yoksun bırakılan ve kendi ülke sınırları dışına korunma isteğiyle giden kişi olarak tanımlamıştır. 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne göre mülteci:

"Menşei ülkesi dışında bulunan, ırkı, dini tabiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşü sebebiyle zulüm görmekten haklı nedenlerle korku duyan ve ülkesinin korunmasından yararlanamayan ya da yararlanmak istemeyen veya zulüm korkusu nedeniyle buraya dönmek istemeyen kişi"

olarak tanımlanmakta ve Türkiye Cumhuriyeti de bu sözleşmeyi imzalayan ülkeler içinde yer almaktadır. Fakat Türkiye ilgili sözleşmede sadece Avrupa'dan göç eden kitleleri mülteci olarak kabul edeceğini vurgulamaktadır. Bu durumda

Suriyeliler mülteci grubuna girmemekte, yalnızca geçici koruma statüsünde yer almaktadır (Uzun, 2015). Bu statüyle Suriyelilere çeşitli imkânlar sağlanmakta, fakat bunlar hak olarak görülmemektedir. Suriyeliler ülkemizde sınırsızca kalabilmekte, istekleri dışında geri gönderilmemeye karşı korumaları bulunmaktadır. Aynı zamanda acil ihtiyaçları da karşılanmaktadır. Kamplarda yaşayanlara eğitim, sağlık, barınma, su ve gıda sağlanmakta, kamp dışında yaşayanlara kayıt yaptırılmaları halinde sağlık ve ilaçlara ücretsiz erişim sağlanmaktadır (Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015).

Ülkelerini zorunlu olarak terk edip başka bir ülkeye toplu olarak göç etmenin hem göç eden topluluk için hem de göç edilen toplum için bir takım olumlu ve olumsuz etkileri bulunur. Suriyeliler açısından göçün olumlu etkilerine bakıldığında güvenliğin önemli bir etken olduğu görülmektedir. Savaştan kaçan bir toplum güvenli bir bölgeye sığınmış ve özellikle kamplarda temel ihtiyaçlarını karşılamaları adına onlara bir takım fırsatlar sunulmuştur. Güçer, Karaca ve Dinçer (2013)'in yaptığı araştırmaya göre, Suriyeliler kendilerini kamplarda güvende hissettiklerini söylemişlerdir. Barınma sorunlarının da böylece çözüldüğünü belirtmişlerdir. Türkiye'de mutlu oldukları ve vatandaşlık verilirse Türkiye'de kalmak istedikleri de bir diğer araştırmanın sonucudur (Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi, 2014). Suriyelilerin yaşadıkları sorunlara bakıldığında kamp içinde veya dışında yaşayan bireylerin maddi sıkıntı yaşadıkları, sağlık ve eğitimden yeteri kadar yararlanamadıkları görülmektedir (Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi, 2014;Güçer ve ark, 2013). Bunların dışında savaş mağduru bir toplum olarak bazı psikolojik travmalar yaşadıkları, bu travmalardan da en çok çocukların etkilendiği görülmektedir (Güçer ve ark., 2013). Göç edenlerin çoğunluğunun kadın ve çocuklardan oluşması bir takım istismaların ortaya çıkmasına neden olmuş, ikinci evlilik, başlık parası, çocuk yaşta evlilik riskleri ortaya çıkmıştır (Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015). Kampta yaşayan insanlar temel bakım ve ihtiyaçları kamp içinde sağlandığı için, kamp dışına çıkmaya gerek duymamaktadır. Kamplarda yaşamayanların büyük çoğunluğu ise düşük gelirli oldukları için şehir merkezlerinden uzakta yaşamaktadırlar. Gün (2011)'e göre göç edenler kendi dillerinden başka bir dili öğrenmekte, göç ettikleri ülkenin kültürüne uyum sağlamakta ve alışkanlıklarından vazgeçmekte zorlanmaktadırlar. Bu tip farklılıklar yüzünden Suriyeliler toplumsal uyum sağlayamamaktadır (Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015). Bu da bir takım yanlış anlaşılmalara yol açmakta, yerel halk ile Suriyeliler arasında bazı çatışmalar yaşanmasına neden olmaktadır (Koyuncu, 2015).

Suriyelilerin Türkiye'ye olan etkilerine bakıldığında, topluma olumsuz etkileri olduğuna dair sosyal medya haberleri ve yorumları öne çıkmaktadır. Toplumsal algıya göre Suriyelilere yapılan sağlık harcamaları oldukça fazladır ve sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanabilmektedir. Bunun sonucunda acil servislerde yoğunluk yaşanmakta, yerli halk sağlık hizmetlerinden yeteri kadar

yararlanamamaktadır (Uzun, 2015). Bunun yanı sıra okullardaki öğrenci sayısının arttığı, sınıfların kalabalıklaştığı ve böylece öğretmenin iş yükünün de arttığı görülmüştür (Uzun, 2015). Belediyelerin bütçesinin yetersiz kaldığı, bu durumun belediyelerin faaliyetlerini sınırlandırdığı ortaya çıkmıştır (Oytun ve Gündoğdu, 2015). Kaçak ve ucuz işçiliğin artması, zaten işsizliğin bir problem olduğu ülkemizde, işsizlik oranlarında artışa neden olmuştur (Lordoğlu ve Aslan, 2015; Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015; Uzun, 2015). Sığınmacı sayısının artması sonucunda da konutlara olan ilginin artması ile birlikte kiralar yükselmiştir. Kamp dışında yaşayanlar kent dışına yayılmışlar, çarpık kentleşme oluşmasına neden olmuşlardır (Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015; Uzun, 2015). Topluma uyum sağlamayan bazı bireyler suça sürüklenmiş, toplumda huzursuzluk yaratmışlardır (Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015; Uzun, 2015). Çocukları para kazanmak için bir yol olarak gören Suriyeli bazı aileler, çocuklarını okula göndermek yerine çalıştırmaktadır. Bu da çocuk işçiliği oranını yükseltmektedir (Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015). Bu araştırmaların genel sonucuna bakılırsa Suriyelilerin ülkede ekonomik, sağlık, toplumsal uyum ve güvenlik konularında sorunlar ortaya çıkardığına dair sonuçlar ön plana çıkmaktadır. Türkiye vatandaşlarının görüşleriyle ilgili araştırmaya bakıldığında da benzer konular göze çarpmaktadır. Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (2014)'nin yapmış olduğu araştırmaya göre toplum Suriyelilerle aralarında kültürel farklılık olduğunu, ekonomik olarak ülkeye yük olduklarını, iş bulma olanaklarının onlar yüzünden azaldığını, güvenlik riski oluşturduklarını ve kendilerine uyum sağlayamadıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra üniversitelere sınavsız geçiş konusunda toplumun rahatsız olduğunu, bunun toplumdaki gençlere haksızlık olduğunu dile getirdikleri görülmüştür. Suriyelilerin vatandaşlık ve çalışma izni almasında da olumsuz görüşler bulunmaktadır. Bunların yanında Suriyelilerin ülkelerine geri dönmeyeceklerini, bu yüzden sorunların da giderek artacağını belirtmişlerdir. Sirkeci (2017) göçlerin devam edeceğini, bunun sonucunda ise hem yerel halk için hem de Suriyeliler için ülkedeki güvenlik problemlerinin artacağını belirtmiştir.

Bir yandan Suriyelilerin göç ettikleri ülkeye olan etkisi, diğer yandan Suriyelilerin yaşadıkları sorunlar düşünüldüğünde iki toplum arasındaki farklılıklar nedeniyle bir takım sorunların ortaya çıktığı görülmektedir. Bunun yanı sıra toplumun da Suriyelilere yönelik görüşlerinde iyileştirmeler olması amacıyla bir takım bilgilendirmelere gerek duyulmaktadır. Özellikle medyanın bu konudaki rolü büyüktür. Berger (2012)'a göre medya toplumu oluşturan en önemli araçlardan biridir ve medya bizi sosyalleştirir, eğlendirir ve eğitir. Bunun yanında kişiliğimizi belirleyip bazı konularda belli bir tutum edinmemizi sağlar. Scannel, Schlesinger ve Sparks (1993) ise medya belli bir kültürü öğretmenin yanı sıra bu kültürün içselleştirilmesini de sağlar ve bir mesajla birden çok kişiye farklı mesajlar verebilir. Bu açılarından medyanın toplumda bazı düşüncelere yön verdiği söylenebilir. Medyanın toplum üzerindeki etkisi düşünüldüğünde, Suriyeliler hakkındaki görüşlerin oluşmasında da medyanın önemli bir etkisi

olduğu düşünülmektedir. Van Dijk (2003) mültecilerin genel olarak göç ettikleri ülke için bir yük olduğu, mültecilere yapılan sağlık, eğitim, barınma gibi yatırımların göç edilen ülkeye zarar vereceği düşüncesinin haberlerde ve diğer paylaşım şekillerinde görüleceğini belirtmiştir. Son yıllarda televizyon ve gazete gibi medya organlarının yanında Web 2.0 'ın da gelişmesiyle birlikte internet ortamında bulunan bir takım haber sitelerinde, sözlük adı verilen ortamlarda veya sosyal paylaşım sitelerinde haber kaynaklı paylaşımlar yapılmaktadır. Sosyal medya olarak tanımlanan bu ortamları, yapılan araştırmalara göre Türkiye internet kullanıcılarının %73'ü haber kaynağı olarak görmektedir (www.hurriyet.com). Bu konuda yapılan araştırmalara bakıldığında ise, Suriyeliler hakkında gerek gazetelerde, gerek sosyal medyada olumsuz ifadeler olduğu görülmektedir. Bu araştırmada “Sosyal medyada haber ve paylaşım ağı olarak kullanılan ekşi sözlük adlı sitede paylaşımcıların Suriyeli sığınmacılara ve Suriyeli çocuklara yönelik algısı nedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu araştırmayla birlikte ortaya çıkacak Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyal medya algısının toplumun sığınmacılara yönelik bakış açısını ortaya koyacağı ve böylelikle toplumsal ilişkilerin ve huzurun tesisi için uygun politikalar geliştirilebileceği düşünülmektedir.

Medyada Suriyelilere yönelik algı çalışmaları

Çağlar ve Özkır (2014)'ın yaptığı araştırmaya göre Türkiye medyasının Suriyeliler hakkında yaptıkları haber ve benzeri yazılarında aşırı siyasallaşma göze çarpmaktadır. Hükümete karşı olan köşe yazarlarının Suriyeliler hakkında yazdıklarının siyasi söylemler içerdiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde hükümete yakın olan gazetelerdeki köşe yazılarında ise daha dostane bir içeriğe sahipken, durumun hükümetin desteklemediği başka bir grup konusunda aksi yönde olduğunu saptamışlardır.

Pandır ve Paksoy (2015)'un yaptığı benzer bir araştırmaya göre ise Türk basınının %30'unu Suriyeliler ile ilgili haberler oluşturmakta ve Türk basını Suriyeliler konusunda olumlu veya yansız tutum sergilemektedir. Onlara göre de gazetelerdeki haberler hükümete yakınlıklarına göre şekillenmektedir. Gazetelerde yer alan metin ve görsellerde çoğunlukla Suriyelilerin yaşadıkları problemlerin yer aldığı ve onların yardım edilmesi gereken bireyler olduğu mesajının verildiği belirtilmiştir. Aynı zamanda Suriyelilerin ekonomi ve iş gücüne tehdit olarak görüldüğü de incelenen gazetelerde saptanmıştır. Bunlara ek olarak, Suriyelilerin sürekli homojen bir şekilde, yani sürekli yardıma muhtaç ve mutsuz bir şekilde gösterildiklerini, bu yüzden de ötekileştirildiklerini vurgulamışlardır.

Göker ve Keskin (2015) yaptıkları araştırmada haber kaynakları arasındaki farklılığın siyasal tutumlardan kaynaklandığını belirtmiş, Suriyelilerin genellikle sorun olarak nitelendirildiğini saptamışlardır. Toplumsal anomalilerin, suçların, karmaşanın ve çatışmanın Suriyelilerle bağdaştırıldığı ise buldukları bir diğer bulgudur. Suriyeliler savaş kurbanı olarak da nitelendirilse bile,

ötekileştirildiklerini ve buna bağlı olarak da toplumun kendilerini de mağdur gördüklerini belirtmişlerdir. Haberler sırasında alınan görüşlerin de tıpkı haberlerin içeriği gibi genellikle olumsuz olduğunu bulmuşlardır.

Doğanay ve Çoban-Keneş (2016)'ın yaptığı araştırmaya göre ise, Suriyelilere yönelik hak ihlallerine ve durumun insani boyutlarına çok bakılmadığını, bunun yerine Suriyeliler için yapılan yatırımlara ve sayılarına vurgu yapıldığını belirtmişlerdir. Aynı zamanda bazı ırkçı ifadelerin de yer aldığını saptamışlardır. Bunların yanı sıra sayılarının gitgide artmasıyla yardımlaşma ve dayanışmanın önemi ve bazı vicdani çözümlerin de bu gazetelerde yer aldığı fakat sorunun nedenlerine ve sonuçlarına hiç yer vermedikleri de araştırmanın bulguları arasındadır.

Kuş (2016), BBC World Service Facebook sayfasında Suriyeliler sorunu ile ilgili yapılan yorumları analiz etmiştir. Yaptığı analizler sonucunda yapılan yorumların çoğunun olumsuz olduğunu saptamıştır. Öncelikle yorumlarda biz-onlar ayrımının yapıldığını, Batı'nın üstün görülüp, mültecilerin üstün özelliklere zarar vereceği düşünülmektedir. Aynı zamanda mülteciler istilacı olarak görülmektedir. Müslüman olmalarının gidecekleri ülkelere zarar vereceği düşüncesinde oldukları göze çarpmaktadır. Yapılan yorumlarda mültecilerin güvenlik sorunu yaratacakları belirtilmekte, terörist veya cihatçı oldukları söylenmektedir. Mültecilerin ekonomik bir yük olduğu ve ekonomi dengesini bozacakları da yorumların arasında yer almaktadır. Kuş, Bütün bu nefret söylemlerinin Suriyelilerin yalnızlaştırılmasını ve damgalanmasını sağladığı bu yüzden de onların toplumdaki izole edildiğini düşünmektedir.

Özdemir ve Öner-Özkan (2016)'ın sosyal medya kullanıcılarının Suriyelilere yönelik düşüncelerini incelediği araştırma sonucuna göre Suriyelilere yönelik genellikle olumsuz bir tutumun olduğu saptanmıştır. Suriyeliler ülkenin geleceğine, huzuruna, ekonomisine ve sosyal yapısına karşı bir tehdit olarak görülmektedir. Bunun nedeni ise gazetelerde yer alan haberlerin genellikle olumsuz yönde olmasına bağlanmıştır. Türkiye hükümetinin Suriyelilere yönelik almış olduğu politikalar da sık sık eleştirilmiştir ve hükümetin politik çıkarlar amacıyla mültecileri kullandığı düşüncesi savunulmuştur.

Yazıcı (2016) yaptığı araştırmada sosyal medyada Suriyeli sığınmacılara yönelik yapılan nefret söylemlerini incelemiştir. Araştırmasının sonucunda, sosyal medya kullanıcılarının Suriyelilere karşı düşmanlık sergilediğini çünkü ülkenin huzurunu ve düzenini bozdukları düşüncesinin hakim olduğunu görmüştür. Suriyelileri suçlayıcı, aşağılayıcı ve ötekileştirici paylaşımlarında yer aldığı, ırkçılığa dair söylemlere de rastlandığı belirtilmiştir. Neden olarak ise genel olarak ülkeye olan ekonomik yükten bahsedilmektedir.

Şen (2013) gazetelerde genel olarak Suriye'de yaşananlarla ilgili barışçıl bir dilin kullanılmadığını ve Türkiye'nin Suriyelilere yardımını destekler nitelikte içerikler bulunduğunu saptamıştır. Yaylacı ve Karakuş (2015) gazetelerde Suriyelilere yönelik yer alan haberleri inceledikleri çalışma sonucunda

Suriyelilerin kurban, misafir, yük ve tehdit olarak görüldüğünü saptamışlardır. Ongun (2014) da gazetelerin politik görüşlerinin içerikleri etkilediğini bulmuş, hükümete uzak bir politikaya sahip olan gazetenin açıkça savaşa karşı olduğunu bulmuş iken, diğer gazetenin açıkça belirtmese de ulusal çıkarlar için savaşın olmamasını vurguladığını saptamıştır.

Yukarıdaki araştırmaların ortak bulgularına bakıldığında gerek haberlerde gerek yapılan paylaşım ve yorumlarda siyasi içeriklerin fazla olduğu, Suriyelilere yönelik olumsuz ifadelerin daha çok bulunduğu, yine de bazı kişilerin empatik bir tutum sergilediği göze çarpmaktadır. Açık bir platform olan ve ifade özgürlüğü kapsamında herkesin düşüncelerini belirttiği sosyal medya ortamlarında paylaşılanlar ve yapılan yorumların toplumun genel düşüncelerini gösterdiği düşünüldüğünde, sosyal medya platformlarında paylaşılan yorumların incelenmesi Suriyeliler hakkında halkımızda oluşan algıyı anlamak adına önemlidir. Bu amaçla en çok kullanılan ve düşüncelerin en çok belirtildiği platformlara yazılan yorumlardan toplumdaki genel düşüncelerin elde edilebileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı da Türkiye'deki sosyal medya kullanıcılarının, Suriyeli sığınmacılara yönelik algılarını bir sözlükte yer alan paylaşımlar aracılığıyla belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma “Türkiye’deki sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli sığınmacılara yönelik algıları nedir?” sorusunun cevabını bulmak için nitel araştırma deseniyle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, psikolojik ölçümler ve sosyal olaylarla ilgili bulguları nitel olarak derinlemesine inceleyen bir araştırma yöntemidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016). Araştırma verileri nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yoluyla toplanmıştır. Araştırmada Suriyeli mültecilere yönelik sosyal medya paylaşımlarının ayrıntılı şekilde incelenmesi ve yorumlanması hedeflenmiştir. Doküman analizi araştırılması hedeflenen konular ya da olgular hakkında belli bir zaman diliminde farklı kaynaklar kullanılarak analiz yapmayı sağlar (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’de insanların olaylar hakkında kendi görüş ve fikirlerini ifade etmek için yaygın olarak kullandıkları Ekşi Sözlük sitesinde “Suriyeli sığınmacılar” ve “Suriyeli çocuklar” başlığı altında paylaşılan, toplam 2780 entry oluşturmaktadır. Çalışmanın örnekleme ise Suriyeli çocuklar başlığı altında 18 kullanıcı tarafından atılan 18 entry ve “Suriyeli Sığınmacılar” başlığı altında 526 kullanıcı tarafından atılan 538 entry’den oluşmaktadır.

Veri toplama süreci

Araştırma için sosyal medya siteleri incelenmiş, bunlar arasında Suriyeli Sığınmacılarla ilgili en çok paylaşımın olduğu ve yorumların yapıldığı Ekşi Sözlük sitesi seçilmiştir. Sitede paylaşımcıların kendi kişisel bilgilerinin görünmemesi ve takma isimlerle paylaşımlarda bulunmaları bu konudaki gerçek görüşlerini yansıtılmalarını daha muhtemel hale getirmektedir. “Suriyeli Sığınmacı” ve “Suriyeli Çocuklar” başlıkları altında açılan toplam 2780 paylaşım arasından 556 paylaşım 01.03.2017-09.03.2017 tarihleri arasında derinlemesine incelenmiştir. Yapılan paylaşımlar arasından tabakalama yöntemiyle 556 paylaşım araştırmaya dahil edilmiştir. Bu paylaşımlar toplam paylaşımların % 20'sini oluşturmaktadır. Sitenin her sayfasında 10 adet paylaşım yer almaktadır. 1,5,10,15....270,275, 278.sayfa şeklinde sayfalar beşer beşer atlanarak okunan paylaşımlar derinlemesine incelenip, yorumlanmıştır. Elde edilen veriler için önce temalar oluşturulmuş daha sonra bu temaların altında da kodlar yer almıştır. Araştırmada yapılan paylaşımları genel olarak ifade eden farklı yapıda 6 tema belirlenmiş ve bu temaların altında toplamda 35 kod yer almıştır. Ayrımcı (ırkçı) yaklaşımlar altındaki kodlamalarda ayrıntıya girilmemiş, genel olarak hakaret küfür içeren içerikler diye kodlanmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılarak olgu ya da olay hakkında farklı temalar oluşturularak ve bu temalarında altında kodlar belirleyerek çalışmanın yorumlanması amaçlanmıştır. Analiz sürecinde araştırmacı oluşturduğu temaları ve altına gelen kodlamaları tekrar tekrar inceleyerek güvenilirliği arttırmaya çalışmıştır. Belirlenen temaların ve kodlamalarının güvenilirliği başka bir araştırmacı tarafından da kontrol edilerek onaylanmıştır.

BULGULAR

Girdilerin içeriği analiz edilip incelendiğinde farklı temalar ve alt temalar(kodlar) belirlenmiştir. Tablo 1’de görüldüğü gibi Türkiye de Suriyeli mültecilere yönelik sosyal medya algısı için kodlama sürecinde altı farklı tema belirlenmiştir. Bu temaların altında ise değişik kodlara(alt temalara) yer verilmiştir. Ortaya çıkan bu temalar I) Sığınmacılara karşı önyargılı ve sığınmacı istemeyen paylaşımlar, II) Sığınmacı sorunundan dolayı yapılan karamsar paylaşımlar, III) Ayrımcı (ırkçı) paylaşımlar, IV) Sığınmacıları destekleyici, Empatik yaklaşımlar içeren paylaşımlar, V) Siyasi politik söylemler içeren paylaşımlar, VI) Durum hakkında bilgilendirici paylaşımlar olmak üzere sınıflandırılmıştır. Tablo 1. Tematik birimin kullanılma sıklığını göstermektedir.

Tablo 1: Türkiye’de Suriyeli Sığınmacılar ve çocuklarına yönelik sosyal medyada tepkiler

Sığınmacılara karşı önyargılı ve sığınmacı istemeyen paylaşımlar	f
Güvenlik sorunu oluşturanlar(Bombacı, canlı bomba, terörist vs.)	37
Huzuru bozan insanlar	23
Ülkemizde bedava yaşayanlar	19
Ülkeyi terk etmesi gerekenler	18
Dilencilik yapan insanlar	16
Uyumsuz insanlar	7
Taviz verilen insanlar	6
Kavgacı insanlar	6
Cezai işlem uygulanmayan insanlar	4
Vatan haini olanlar	4
Haraç kesen insanlar	4
Ara toplam	144
Sığınmacı sorunundan dolayı yapılan karamsar paylaşımlar	
Sayıları milyonları geçti, sürekli ürüyorlar	53
Gelecekte başımıza dert açacak insanlar	26
Ülkelerine dönmeyecekler	18
Ucuz işgücünü oluşturuyorlar	11
Üniversiteye sınavsız yerleşiyorlar	2
Ara toplam	110
Ayrımcı (ırkçı) yaklaşımlar	
Hakaret küfür içerikli içerikler	59
Ara toplam	59
Sığınmacıları destekleyici, Empatik yaklaşımlar içeren paylaşımlar	
Savaş mağduru, savaştan kaçan insanlardırlar	43
Ayrımcılığa uğrayan insanlardır	19
Acılar içinde boğulan insanlardır	15
Sığınmacı çocuklar masum, çocukların geleceği için desteklenmeli	13
Çaresiz insanlardır	12
Topluma kazandırılması gereken insanlardır	11
Kardeşlerimizdir	2
Sömürülen insanlardır	2
Ara toplam	117

Sığınmacılara karşı önyargılı ve sığınmacı istemeyen paylaşımlar	
Siyasi politik söylemler içeren paylaşımlar	
Devletin yanlış politikaları sonucu gelen insanlardır	63
Sığınmacılara dönük devletin planlamasının olmamasının sonuçlarıdır	33
Oy deposudurlar	9
Demografik yapıyı bozmak için getirilen insanlardır	4
Türkiye'de söz sahibi olacak insanlardır	3
Ara toplam	112
Sığınmacıların durumu hakkında bilgilendirici paylaşımlar	
Mülteci hakları var, geri gönderilemezler	10
Olumsuz sığınmacı deneyimleri yaşanan paylaşımlar	6
Transit geçişleriyle ilgili bilgiler	6
Mülteci raporları paylaşımları	4
Mültecilerin diğer ülkelerdeki durumları hakkındaki paylaşımlar	2
diğer	5
Ara toplam	33

Türkiye'de Suriyeli sığınmacılara yönelik önyargılı ve sığınmacı istemeyen paylaşımlar 11 alt-temadan oluşmaktadır. En fazla kodlanan tema sığınmacıların güvenlik sorunu oluşturan insanlar(bombacı, canlı bomba, terörist vs.) $f(37)$ olduğunu ifade eden alt-tema olmuştur. Sosyal medya kullanıcıları, Suriye'den gelen sığınmacıların cihatçı, Esad yanlısı ya da muhalif gruplardan olma ihtimalinin yüksek olduğunu ve bu insanların hangi gruptan olurlarsa olsunlar Türkiye'de büyük problemlere sebep olacağını ifade etmişlerdir. Diğer alt-temada sığınmacıların Türkiye'de yoğun olarak huzuru bozan insanlar $f(23)$ olduğu ifade edilmiştir. Bu durum ifade edilirken medyadaki haberler yoğun olarak referans verilmiş dolayısıyla medyanın sığınmacılara yönelik olumsuz yargı oluşturduğu söylenebilir. Sosyal medya kullanıcılarının bir diğer şikayeti sığınmacıların ülkemizde bedava yaşayan $f(19)$ insanlar olduğunu ifade etmeleri olmuştur. Burada sosyal imkanlara ulaşabildikleri, rahat işyeri açtıkları, ücretsiz sağlık hizmeti aldıkları ve vergi ödemediklerine dair şikayetler yer almıştır. Sığınmacıların ülkedeki huzuru bozdukları ve topluma entegre olamadıkları gerekçesiyle, ülkeyi terk etmesi gereken insanlar $f(18)$ olduğunu ifade eden kullanıcı sayısı da yoğun olarak yer almıştır. Toplumda dilencilik yapan insanlar $f(16)$ oldukları ve onları görmekten rahatsız olduklarını ifade eden kullanıcılar yanında az sayıda insan bu durumun genellenmemesi gerektiğini de ifade etmiştir. Yine uyumsuz insanlar $f(7)$, kavgacı insanlar $f(6)$, taviz verilen insanlar $f(6)$, cezai işlem uygulanmayan insanlar $f(4)$, vatan haini olanlar $f(4)$, haraç

kesen insanlar $f(4)$ olduklarına dair pek çok olumsuz özellik sığınmacılar için dile getirilmiştir.

Sosyal medyada sığınmacı sorunundan dolayı yapılan karamsar paylaşımlar ise 5 alt-tema başlığı altında toplanmıştır. Bu alt-temalardan sayıları milyonları geçti, sürekli ürüyorlar $f(53)$ teması en çok dile getirilen konu olmuştur. Sosyal medya kullanıcıları sahip oldukları olumsuz koşullara rağmen hala aile planlaması yapmamalarını ve çocuk sahibi olmalarını ağır bir dille eleştiriyor devletin buna yönelik önlem alması gerektiğini söylüyorlar. Sosyal medya kullanıcısının hakaret içerikli ve çocuğa da yönelmiş bir entry'si de aşağıda verilmiştir.

"sırf mezheplerinden dolayı değil bal ve tavırlarından dolayı eleştirdiğimizi, isteğimizi dışında ülkemize getirilen, kaynaklarımızı sömürmek dışında bir işe yaramayan, ana babalarının kendilerine hakim olamayıp tavşanmışçasına çiftleşip sokağa saldukları "sözde" çocuklar"

Yine plansız bir şekilde kamplar dışında ülkenin her tarafına yayılmaları dile getirilen diğer bir ifadedir.

"bu saatten sonra ülkelerine dönme ihtimalleri %1 bile olmayan sığınmacılardır. irak-iran savaşı sırasında ülkemize sığınan kürtlerden kaç tanesi savaş bitince irak'a ve iran'a döndü? artık suriyeliler de kalıcılar. bana kalsa çoğunu avrupa'ya yollarım geri kalanları da kamplara koyup kayıt altında tutarım ama sonuçta iş işten geçti ve atı alan üsküdarı geçti."

Gelecekte başımıza dert açacak insanlar $f(26)$ oldukları yoğun bir şekilde ifade ediliyor ve bu insanların rehabilite edilmeleri, topluma kazandırılmaları aksi halde topluma karşı öfke geliştirip ilerde birçok problemin temelini oluşturacakları ifade ediliyor. Medyadaki kötü örnekler, Avrupa da yaşayan göçmenlerin uyum problemleri buna örnek veriliyor. Ülkelerine dönmeyecekler $f(18)$, Sosyal medya kullanıcılarının bir kısmı sığınmacıların kendi ülkelerinden daha iyi koşullara sahip olduğu için Türkiye'de kalmaya devam edeceklerini ifade ediyorlar. Yine ucuz iş gücü oluşturuyorlar $f(11)$ alt-teması bir kısım kullanıcı tarafından ifade edilmiştir. Ucuz iş gücü olmalarından dolayı ekonomiye darbe vurdukları ve zaten işsizlik sorunu olan ülkemizde daha büyük sorunlara yol açtıkları ifade edilmiştir. Üniversitelere sınırsız yerleşiyorlar $f(2)$ teması düşük olarak ifade edilmiştir.

Ayrımcı(ırkçı) yaklaşımlar temasına ait paylaşımlar ise alt-temalara ayrılmıştır ancak ahlaka aykırı içerik ve yoğun küfür ve hakaret içerdiği için burada detayına girilmemiştir. Sadece genel bir tema olarak verilmiştir. Hakaret küfür içerikli paylaşımlar $f(59)$ bireylerin medyada karşılaştıkları ve sığınmacıların sebep oldukları şiddet olayları, kullanıcıların birebir deneyimlediklerini ifade ettikleri şiddet, taciz vs gibi olaylar ya da toplumun huzurunu bozdukları gerekçesiyle yoğun şekilde küfür içeren paylaşımlar içerisinde yer almıştır. Hakaret ve önyargı içeren bir ifade de aşağıdaki gibidir.

“geleceğin tecavüzçüleri, gaspçıları, hırsızları ve yobazları olarak çocuklarımıza hayati zından edeceklerdir.”

Sığınmacıları destekleyici, empatik yaklaşımlar içeren paylaşımlar temasının altında bulunan alt-temalar şu şekilde oluşturulmuştur: Savaş mağduru, savaştan kaçan insanlardırlar *f*(43), ayrımcılığa uğrayan insanlardır *f*(19), acılar içinde boğulan insanlardır *f*(15) gibi temalar sığınmacıların yaşadıkları dramaları ve istemeden evlerini terk edip canlarını kurtardıklarını ifade eden empatik paylaşımlar olmuştur. Bu empatik yaklaşıma bir örnek aşağıdaki gibidir;

“Gaziantep civarında işler acısı durumlarını görebilirsiniz, dünya güzeli çocukların nasıl kağıt toplama arabalarında ve seyyar tezgahlarda uyduğuna şahit olabilirsiniz.”

Sığınmacı çocuklar masum, çocukların geleceği için sığınmacılar desteklenmeli *f*(13) ifadesi sığınmacılara yönelik herhangi bir empati yada destek gösterilmese bile mutlaka çocuklar için sığınmacılara destek olunması gerektiğini ve o çocukların geleceklerinin kurtarılması için mücadele edilmesini istemişlerdir.

“Eğer insansanız o çocukların barınma, eğitim vs... her türlü ihtiyaçlarını karşılamakla mükellefsiniz, ortalıkta bırakma çabanıza da ben insanlık olarak görmeyeceğim. kusura bakmayın.”

ifadesi bir kullanıcı tarafından çocukların desteklenmesi gerektiğine dair bir paylaşımdır.

Çaresiz insanlardır *f*(12), topluma kazandırılması gereken insanlardır *f*(11) paylaşımları da sığınmacılarla empati kurmaya çalışan ve ihmal edilmemeleri gerektiğini ifade eden paylaşımlardır. Kardeşlerimizdir *f*(2) söyleminin pek karşılık bulmadığı, sömürülen insanlardır *f*(2) ifadesinin de az dile getirildiğini görmekteyiz.

Siyasi politik söylemler içeren paylaşımlar teması altındaki alt temalara baktığımızda ise; devletin yanlış politikaları sonucu gelen insanlardır *f*(63) teması oldukça fazla karşılık bulmaktadır. Devletin bu kadar insanı ülkeye almaması gerektiği, zamanında yerinde desteklemesi gerektiği ve sığınmacılara yönelik kapsamlı bir politikanın olmaması getirilen eleştiriler olmuştur. Sığınmacılar ülke içerisine alındıktan sonra da devletin sığınmacılara dönük planlamasının olmamasının sonuçlarıdır *f*(33) ifadesi yer almıştır. Sosyal medya kullanıcılarının bazıları sığınmacıların kamplar dışında olmaması gerektiğini dile getirmişlerdir. Sığınmacılara vatandaşlık verilmemesi, toplumun huzurunu bozmamaları için çeşitli önlemlerin alınması diğer ifadeler olmuştur. Oy deposudurlar *f*(9), demografik yapıyı bozmak için getirilen insanlardır *f*(4), Türkiye’de söz sahibi olacak insanlardır *f*(3) sosyal medya kullanıcılarının diğer kaygılarını içeren politik söylemler olmuştur.

Son olarak Sığınmacıların durumu hakkında bilgilendirici paylaşımlar teması oluşturulmuştur. Bu temanın alt-temaları; Mülteci hakları var, geri gönderilemezler $f(10)$ alt-teması konuyla ilgili uluslararası sözleşmelerden örnekler verip paylaşımlarda bulunmuşlardır. Olumsuz sığınmacı deneyimleri yaşanan paylaşımlar $f(6)$ yorum yapılmadan direk aktarılan paylaşımlar olmuştur. Transit geçişleriyle ilgili bilgiler $f(6)$ medya da yer alan ya da kullanıcıların kendi yorumlarıyla süreci paylaştıkları ifadelerdir. Mülteci raporları paylaşımları $f(4)$ kullanıcılar bilgilensin diye paylaşılmıştır. Mültecilerin diğer ülkelerdeki durumları hakkındaki paylaşımlar $f(2)$ yine bizim ülkemizde ne kadar rahat olduklarını gösterme açısından yapılan paylaşımlardır, diğer paylaşımlar ise $f(5)$ ironi içeren ya da kullanıcının tam olarak ne ifade ettiğinin anlaşılmadığı ifadeler olmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Toplumun genel olarak niçin sığınmacıları istemediğine baktığımız zaman sığınmacıların güvenlik sorunu oluşturduğu, toplumun huzurunu bozduğu ve toplumsal kalkınmanın önünde engel olduğu algısı sığınmacıların istenmemesinin en büyük nedeni olarak görülmektedir. Göker ve Keskin (2015) yazılı medyada yer alan Suriyelilerle ilgili haberleri incelemişler ve inceledikleri haberlerde genellikle Suriyelilere yönelik olumsuz içeriklerin olduğunu saptamışlardır. Medyada yer alan olumsuz haberlerin, toplumun sığınmacılar hakkında önyargılara sahip olmasına sebep olduğu söylenebilir. Sığınmacıların gittikçe artan nüfusu ve Türkiye’de doğan sığınmacı çocukları da Türk toplumunun kaygı duymasına sebep olmaktadır. Yükselen sığınmacı nüfusunun gelecekte toplumsal problemler oluşturacağı ve ülkenin geleceğini tehdit ettiği görüşü yaygındır. Sığınmacıların ülkede ucuz işgücünü oluşturduğu da toplumdaki bir diğer rahatsızlık ifadesidir. Benzer olarak Doğanay ve Çoban-Keneş (2016) yaptıkları araştırmada en çok okunan gazetelerden üçünde Suriyelilerin tehdit olarak görülüp, ekonomik yük ve güvenlik sorunu oluşturdukları sonucuna ulaşmışlardır. Bununla birlikte topluma büyük bir yük olarak görülen sığınmacılar hakkında ayrımcı (ırkçı) söylemlerinde oldukça fazla olduğu görülmektedir. Sığınmacıları destekleyici (empatik) yaklaşımlarda yer almaktadır. Savaştan kaçan, acılarıyla boğuşan insanlar olduğu ve özellikle çocuk boyutundan bakılıp çocuklarının gelecekları için desteklenmeleri gerektiği ifade edilmiştir. Özdemir ve Öner-Özkan (2016) yaptıkları araştırmada benzer olarak Suriyelilerin masum olduğu, onlara karşı ırkçı davranıldığı ve onlara daha çok yardım edilmesi gerektiği ve böylece topluma uyumlarının daha kolay olacağı sonucuna ulaşmışlardır. Sığınmacılara yönelik politik söylemlerde ise çok büyük bir eleştiri devletin yanlış politikalar izlediğine dair söylemlerdir. Bu durum, devletin daha doğru bir politika izlemesi ve uygun bir planlama yapması halinde insanların, sığınmacı sorununa daha olumlu bir pencereden bakacağına göstergesi olabilir. Mülteci hakları, mülteci raporları ve mültecilerin transit geçişi ile ilgili yapılan paylaşımlar ise sosyal medya ağlarının formal ve informal bilgi

kanalları olarak kullanıldığının ve toplumun bilinçlenmesine katkı sağladığının göstergesidir.

Sonuç olarak sosyal medya kullanıcıları sığınmacıları büyük bir güvensizlik ortamı ve huzursuzluk sebebi olarak görmekte ve bunda sığınmacılarla yaşanan deneyimlerin ve medyadaki haberlerin etkisinin olduğu görülmektedir. Sığınmacılara dönük ayrımcı ve hakaret içeren yoğun paylaşımlar olmasına rağmen sığınmacıları destekleyen paylaşımlarında oldukça yoğun olduğunu görmekteyiz. Sosyal medya kullanıcılarının devletin sığınmacılar konusunda yanlış politika izlediğine dair görüşleri ve sığınmacılar için etkili bir planlama yapılmadığını ifade ettikleri görülmüştür.

Öneri olarak, medyada sığınmacılar hakkında çıkan haberlerde olumsuz ve şiddet temalı haberlerin azaltılması önerilebilir. Suriyeli sığınmacıların durumu, sahip oldukları haklar ve topluma yansımaları hakkında doğru ve bilgilendirici kamu spotları hazırlanabilir.

Kaynakça

- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *The Journal of International Social Research*, 5(20), 292-313.
- Basheti, I.A. , Qunaibi E.A.,& Malas,R. (2015). Psychological impact of life as refugees: A pilot study on a Syrian camp in Jordan. *Tropical Journal of Pharmaceutical Research*, 14(9), 1695-1701.
- Berger, A. A. (2012). *Media and society*. United States of America: Rowman& LittleField.
- Betts, A., Loescher, G. & Milner, J. (2012). *UNHCR: The politics and practice of refugee protection* (2nd ed.) New York: Roudledge.
- Çağlar, İ. & Özkır, Y. (2014). Suriyeli mültecilerin Türkiye basınında temsili. *Ortadoğu Yılığ*, 484-501.
- Doğanay Ü ve Çoban Keneş H (2016). Yazılı basında Suriyeli 'Mülteciler': Ayrımcı söylemlerin rasyonel ve duygusal gerekçelerinin inşası. *Mülkiye Dergisi*, 40 (1), 143-184.
- Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi,(2014). *Türkiye'deki Suriyeliler: Toplumsal kabul ve uyum araştırması*, Ankara: Murat Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi.
- Haynes, W. C. (2016). Jordanian society's responses to syrian refugees. *Military Review*. 45-52. <http://www.hurriyet.com.tr/sosyal-medya-turkiyenin-ikinci-haber-kaynagi-oldu-40290278>.
- Göç İdaresi Müdürlüğü (2014). 2013 Türkiye Göç Raporu. http://www.goc.gov.tr/files/files/2013_Y%C4%B0L%C4%B0_TURK%C4%B0YE_GOC_RAPORU%20%20site.pdften 24.05.2017 tarihinde alındı.
- Göç İdaresi Müdürlüğü (2017). 2016 Türkiye Göç Raporu. http://www.goc.gov.tr/files/files/2016_goc_raporu_.pdften 24.05.2017 tarihinde alındı.
- Göker, G. & Keskin, S. (2015). Haber medyası ve mülteciler: Suriyeli mültecilerin Türk yazılı basınındaki temsili. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 41, 229-257.
- Güçer, M., Karaca, S. & Dinçer, O. B. (2013). *Sınırlar arasında yaşam savaşı: Suriyeli mülteciler*. Ankara: USAK Yayınları.
- IGAM (2013). *Sivil toplum örgütlerinin Türkiye'deki Suriyeli mülteciler için yaptıkları çalışmalar ile ilgili rapor*. Ankara: Anıl Matbaa.

- Koyuncu, A. (2015). *Kentin yeni misafirleri Suriyeliler*. Konya: Çizgi.
- Kuş, O. (2016). Dijital nefret söylemini anlamak: Suriyeli mülteci krizi örnek olayı bağlamında Bbc World Service Facebook sayfasına gelen yorumların metin madenciliği tekniği ile analizi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2, 97-121. DOI: 10.17064/iuifd.289373
- Lordoğlu, K., & Aslan, M. (2015). Beş Sınır Kenti ve İşgücü Piyasalarında Değişim: 2011-2014. *Göç Dergisi*, 2(2), 249-267. <http://www.tplondon.com/dergi/index.php/gd/article/view/51> adresinden erişildi.
- Ongun, Ö. (2014). Uluslararası habercilik ve söylem: Türkiye'deki gazetelerin Suriye iç savaşını yansıtmaya biçimleri. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 20, 77-97.
- Ortaoğlu Stratejik Araştırmalar Merkezi. (2015). *Suriyeli sığınmacıların Türkiye'ye etkileri raporu*. Ankara: Oytun Orhan & Sabiha Şenyücel Gündoğar.
- Özdemir, F. & Öner-Özkan, B. (2016). Türkiye'de sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mültecilere ilişkin sosyal temsilleri. *Nesne Psikolojisi Dergisi*, 4(8), 227-245. DOI: 10.7816/nesne-04-08-04
- Pandır, M., Efe, İ. & Paksoy, A. F. (2015). Türk basınında Suriyeli sığınmacı temsili üzerine bir içerik analizi. *Marmara İletişim Dergisi*, 24, 1-26
- Scannel, P., Schlesinger, P. & Sparks, C. (1993). *Culture and power: A media, culture and society reader*. London: Sage.
- Schaknove, A.E. (1985). Who is a refugee? *Ethics* 95,274-284.
- Sirkeci, İ. (2017). Turkey's refugees, Syrians and refugees from Turkey: a country of insecurity. *Migration Letters*, 14(1), 127-144.
- Şen, A.F. (2013). Medyanın savaş söylemleri: Barış gazeteciliği perspektifinden anaakım ve alternatif haber medyasında Suriye sorunu. *Selçuk İletişim*, 8(1), 64-175.
- Şahin, C. (2001). Yurt dışı göçün bireyin psikolojik sağlığı üzerindeki etkisine ilişkin kuramsal bir inceleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), Ankara.
- Şimşek, H. & Yıldırım, A., (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- UNHCR (2017). *Syria regional refugee response (Turkey)*. Retrieved from <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=224>
- Uzun, A. (2015). Günümüzün sosyal ve ekonomik sorunu olan Suriyelilerin mülteci ve ekonomi hukuku bakımından değerlendirilmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, 1, 105-121.
- Van Dijk, T. (2003). Critical Discourse Analysis. D.Schiffrin., D. Tannen, & E., H. Hamilton (Ed.), *In The Handbook Of Discourse Analysis*. (352-372). Oxford: Blakwell Publishing.
- Yaylacı, F. G. & Karakuş, M. (2015). Perceptions and newspaper coverage of Syrian refugees in Turkey. *Migration Letters*, 12(3), 238-250.

Perceptions about Syrian refugees on social media: an evaluation of a social media platform

Abstract

In this research, posts which are about Syrian refugees were published in a social media platform, called as “sözlük” were investigated. The research is a qualitative research. The posts in this platform are analyzed with content analysis method. According to results of analyses, social media users see Syrian refugees as people who create an insecure and a restless environment. The experiences people had with them and news have an effect on this view. In addition, social media users think that government made inappropriate policies and ineffective plans about Syrian refugees. It is suggested negative news about Syrian refugees should be decreased and government should make safer policies. In addition, adaptation of refugees to society should be made in more planned and effective way.

Keywords: Migration; social media; Syrian refugees; social adaptation; refugee policies.